

Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich za okres od czerwca 2024 r. do września 2025 r.

Wstęp

Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich obejmuje okres od poprzedniego Zjazdu KDBASP, zorganizowanego w Częstochowie w dniach 6–7 czerwca 2024 r. przez Bibliotekę Politechniki Częstochowskiej, do końca września 2025 r. Podczas ostatniego Zjazdu przedstawiciele OPI zaprezentowali przyszłość systemów informacji o nauce w Polsce. Wiceminister MNiSW omówił zapowiedź zmiany modelu oceny jakości działalności naukowej i nowelizację ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dokonano także wyboru nowej Rady Wykonawczej KDBASP. Zatwierdzony protokół ze Zjazdu znajduje się na stronie internetowej Konferencji (http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/xProtokol_Czestochowa.pdf).

Sprawy organizacyjne

Według stanu na koniec września 2025 r. Konferencja liczyła 89 członków. Od ostatniego Zjazdu nastąpiły zmiany na stanowiskach dyrektorów w 16 bibliotekach. W omawianym okresie główne forum wymiany informacji w ramach KDBASP, jakim jest mailowa lista dyskusyjna Konferencji, było zdominowane przez zagadnienia związane z codzienną pracą bibliotek. W okresie sprawozdawczym Rada Wykonawcza spotykała się ze zmienną regularnością, dostosowując formę spotkania (*on-line* lub *in-situ*) do możliwości czasowych i organizacyjnych członków Rady, dążąc do możliwie najlepszej optymalizacji procesu jej działania. Spotkania *on-line* znacząco obniżają koszty pracodawcy członka RW KDBASP, w związku z czym ta forma – wypracowana w trakcie pandemii COVID-19 – zyskała na popularności. Jest to szczególnie istotne wobec faktu, że aktywność w KDBASP ma charakter nieodpłatny, a Konferencja nie dysponuje własnym budżetem.

Kwestie merytoryczne

W mijającym roku sprawozdawczym priorytetowymi obszarami pracy Rady Wykonawczej KDBASP były:

- działanie na rzecz utrzymania Wirtualnej Biblioteki Nauki, a także podtrzymania poziomu jej finansowania przez MNiSW (rozmowy z KRASP, konsultacje i spotkania robocze z przedstawicielami dostawców naukowych zasobów elektronicznych),
- pismo do sejmowej komisji kultury w sprawie implementacji dyrektywy DSM,
- stanowisko RW KDBASP w sprawie zmian w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych,
- pismo w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw,
- opinia do projektu Rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych,
- rekomendacja w sprawie działań mających na celu eliminowanie nierzetelnych praktyk publikacyjnych,
- praca na rzecz budowania międzynarodowego zasięgu działań polskich bibliotek.

W okresie sprawozdawczym funkcjonowały również zespoły robocze, które aktywnie wykorzystują potencjał kompetencyjny bibliotek zarządzanych przez członkinie i członków całej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (składy osobowe zespołów podano w załączniku do Sprawozdania):

- **Zespół ds. Kontaktów z OPI**

Zespół w mijającym roku sprawozdawczym realizował zadania związane z rozpoznaniem możliwości optymalizacji przepływu danych sprawozdawczych z baz instytucjonalnych do systemów centralnych (PBN/POLon) w kontekście zbliżającej się ewaluacji jakości działalności naukowej uczelni za lata 2021–2025. W trakcie spotkań, m.in. na konferencji na Politechnice Koszalińskiej z przedstawicielami OPI, udało się wypracować koncepcję szerszej, długofalowej współpracy opartej na zasadach partycypacji. Skutkiem realizacji tej koncepcji będzie m.in. powołanie przez OPI Zespołu Partycypacyjnego ds. efektywności przepływu danych o publikacjach. Podejmowane działania mają na celu przede wszystkim rozpoznanie potencjału sprawozdawczego uczelni z wykorzystaniem pracy zespołów, przedstawicieli bibliotek akademickich, przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniej jakości danych po stronie całej uczelni. Współpraca oscyluje również wokół planowania i standaryzacji wymagań technicznych, które mogą stanowić punkt wyjścia do rozwoju narzędzi sprawozdawczych wdrażanych na uczelniach, w celu minimalizacji ryzyka rozbieżności w sprawozdawczości szkół wyższych korzystających z różnorodnych systemów. Pod dyskusję poddaje się również koncepcję tzw. odwróconej sprawozdawczości, zakładającej pierwotne deponowanie

metadanych w systemach centralnych (PBN) i wtórne dopiero pobieranie tych danych na potrzeby analiz wewnątrz poszczególnych instytucji.

- **Zespół ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych**

Zespół odbył siedem spotkań. W ramach prowadzonych prac sprawdzono i zatwierdzono formularze AFBN, przygotowano analizy zbiorcze oraz arkusz do wizualizacji wskaźników funkcjonalności bibliotek za rok 2023. Na stronie internetowej projektu wprowadzono treści w języku angielskim, w tym zamieszczono anglojęzyczne analizy zbiorcze AFBN. Dokonano zmian w formularzu na rok 2024, uzupełniając go o dane dotyczące otwartych danych badawczych i data stewardów w bibliotekach oraz porównując z bieżącą ankietą GUS. Po weryfikacji formularz został uruchomiony w lutym 2025 r. Od razu też zespół przystąpił do analizy ankiety pod kątem jej dalszej aktualizacji, z uwzględnieniem uwag zgłaszanych przez ankieterów i analizatorów AFBN. Ponadto ZSBN przeanalizował wyniki przeprowadzonej przez SBP ankiety w zakresie potrzeb i oczekiwań dyrektorów bibliotek naukowych – podjęto decyzję o organizacji warsztatów dla kadry zarządzającej bibliotekami. Rozpoczęto również przygotowania do przeprowadzenia w 2026 r. ogólnopolskiego badania satysfakcji użytkowników bibliotek naukowych – w ramach projektu AFBN i przy wsparciu ZSBN. W roku sprawozdawczym zespół na bieżąco współpracował z ZG SBP oraz brał udział w pracach Zespołu ds. Badania Efektywności Bibliotek. Przedstawiciele ZSBN aktywnie uczestniczyli w organizowanych przez SBP seminariach i prowadzili webinaria dotyczące projektu.

- **Zespół ds. Statystyki Zasobów Elektronicznych StatEL**

Na spotkaniu zorganizowanym na początku 2025 r. zespół omówił nowe źródła elektroniczne zgłoszone przez poszczególne biblioteki, sprawdził ich zawartość oraz przypisał do poszczególnych kategorii, rozstrzygając, czy zasoby będą liczone przez biblioteki czy przez zespół. Sprawdzone zostały dotychczasowe zasady oraz lista źródeł.

Działalność środowiskowa

Członkinie i członkowie Rady Wykonawczej KDBASP uczestniczą również w gremiach zewnętrznych, których cele i zadania są powiązane z zadaniami realizowanymi bezpośrednio przez nasze środowisko. Obecność w wyliczonych niżej gremiach usprawnia niejednokrotnie podnoszenie spraw dotyczących całego środowiska bibliotek akademickich na szerszym, pozaśrodowiskowym forum;

jednocześnie pozwala na kontekstualne spojrzenie na działalność biblioteki akademickiej w całości organizmu uczelni i systemu wymiany informacji naukowej.

Przewodnicząca – Danuta Szewczyk-Kłos:

Krajowa Rada Biblioteczna (członek Rady), przewodnicząca Rady Użytkowników systemu Omega-PSIR (koordynator główny), MNiSW – Zespół do spraw opracowania założeń do utworzenia bazy czasopism naukowych (członek zespołu) *Forum Bibliotek Medycznych* (członek redakcji), kierownik projektu Baza Farmaceutyczna Materia Medica Opoliensis

Zastępca przewodniczącej – Witold Kozakiewicz:

European Association for Health Information and Libraries (II kadencja, skarbnik, członek Executive Board), Rada Dyrektorów Łódzkiej Akademickiej Sieci Bibliotecznej (przewodniczący), Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Uczelni Medycznych (KDBAUM, zastępca przewodniczącej)

Sekretarz – Urszula Cieraszevska:

Cambridge University Press (Global Advisory Board), American Physical Society (Library Advisory Board), *Journal of Public Governance* (członek redakcji), Konsorcjum BazEkon (lider)

Małgorzata Dąbrowicz:

Biblioteka (redaktor naczelna), Stowarzyszenie Bibliotek Szkół Wyższych (prezes zarządu), Konferencja Dyrektorów Bibliotek Uniwersytetów Polskich (zastępca przewodniczącego), Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych (prezes zarządu), Rada Naukowa Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Kórnickiej, Rada Programowa Biblioteki Raczyńskich (zastępca przewodniczącego), Rada Biblioteczna Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

Renata Frączek:

Realizacja projektów (koordynator instytucjonalny) kierowanych przez prof. dr. hab. Marka Niezgódkę: Platforma Komunikacji Naukowej PL.ON oraz Biblioteka Wsparcia Nauki i Badań; członek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Międzynarodowej Organizacji Wiedzy, członek komitetu programowego cyklicznej konferencji AIDA (architektura informacji jako dyscyplina akademicka), wiceprezes Polskiego Towarzystwa Informacji Naukowej.

Joanna Potęga:

The International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies (członek redakcji), Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (sekretarz generalna kadencji 2021–2025, przewodnicząca Okręgu SBP w Warszawie kadencji 2021–2025)

Remigiusz Sapa:

Krajowa Rada Biblioteczna (członek i przewodniczący Zespołu Roboczego Krajowej Rady Bibliotecznej ds. oceny bibliotek naukowych), Rada do Spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego (członek), Krajowy Komitet Programu UNESCO „Pamięć Świata” (członek); rady naukowe: Biblioteki Narodowej, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie oraz Biblioteki Naukowej PAN i PAU w Krakowie (członek), Rada Naukowo-Programowa Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP (członek), *Journal of Academic Librarianship* (członek rady redakcyjnej), *Journal of Web Librarianship* (członek rady redakcyjnej), *Zagadnienia Informacji Naukowej – Studia Informacyjne* (członek rady konsultacyjnej), *Rocznik Biblioteki Kraków* (członek Rady Naukowej), projekt Patrimonium – dziedzictwo uczonych (przewodniczący komitetu zarządzającego).

Podsumowanie

Niniejsze sprawozdanie, opracowane przez Radę Wykonawczą KDBASP przy współpracy kierowników i koordynatorów zespołów powołanych przez Radę, przedkładam Zgromadzeniu Plenarnemu Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich do zatwierdzenia.

Załącznik nr 1. Skład zespołów roboczych KDBASP

Zespół ds. Kontaktów z OPI

1. Jędrzej Leśniewski – Politechnika Wrocławska – koordynator zespołu
2. Urszula Cieraszevska – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
3. Aneta Drabek – Uniwersytet Śląski
4. Witold Kozakiewicz – Uniwersytet Medyczny w Łodzi
5. Leszek Szafranski – Uniwersytet Jagielloński
6. Danuta Szewczyk-Kłos – Uniwersytet Opolski

Zespół StatEL

1. Helena Gałek – Politechnika Krakowska – koordynator zespołu
2. Urszula Cieraszevska – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
3. Michał Kordek – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
4. Iwona Socik – Politechnika Warszawska
5. Piotr Ryszowski – Gdański Uniwersytet Medyczny
6. Paulina Studzińska-Jaksim – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
7. Gabriela Waliszewska – Uniwersytet Łódzki

Zespół ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych

1. Małgorzata Dąbrowicz – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – kierownik zespołu
2. Marek M. Górski – Politechnika Krakowska
3. Dawid Kościwicz – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
4. Stanisław Skórka – Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie
5. Edyta Strzelczyk – Politechnika Warszawska
6. Sandra Szczepanowska – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
7. Anastazja Śniechowska-Karpińska – Uniwersytet Medyczny w Lublinie
8. Małgorzata Świrad – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu (do grudnia 2024 r.)